

N:o 10.

Ank. till Riksd. kansli den 13 april 1893, kl. 2 e. m.

Första Kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande n:o 6, i anledning af väckt förslag om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om undersökning och förslag åsyftande ett bättre ordnande af förhållandet mellan lappar och jordegare å vissa trakter nedanför lappmarksgränsen.

Då renens livsvilkor vid olika årstider förekomma å olika trakter och djuren af naturdrift uppsöka de ställen, der dessa livsvilkor förefinnas, måste lappen, som för sin tillvaro är beroende af renen, äfven flytta efter årstiden, om sommaren upp mot fjellen och vintertiden ned i skogslandet. Lappen har så gjort af urminnes tid, innan marken togs i besittning af den bofasta befolkningen, och lappens rätt dertill erkännes äfven af lagstiftningen. Enligt lagen angående de svenska lapparnes rätt till renbetes i Sverige den 4 juni 1886 § 1, äro lapparne berättigade att, under iakttagande af de i nämnda lag meddelade föreskrifter, uppehålla sig med sina renar icke allenast inom Norrbottens och Vesterbottens läns lappmarker och å de för dem inom Jemtlands län afsatta land, utan äfven å de trakter i öfrigt, hvilka de efter gammal sedvana intill lagens utfärdande besökt, och att der betjena sig af land och vatten till underhåll för sig och sina renar. På enskildes egor, belägna utom Norrbottens och Vesterbottens läns lappmarker eller inom de delar af dessa lappmarker, som vid redan förrättad eller framdeles skeende afvittring förklarats tjenliga för odling,

må dock lapparne utan vederbörande jordegares eller brukares samtycke uppehålla sig endast under oktober—april månader, der ej sådana egor vid afvittringen bibehållits jemväl såsom renbetesland eller ovanliga väderleksförhållanden utgöra hinder för flyttningen. För öfverträdelse af hvad sålunda föreskrifvits stadgas böter första gången af högst 40 kronor och andra gången af högst dubbelt. En följd af föreskrifterna i 1 § är stadgandet i 4 §, att lapparne ej må förmenas att flytta med sina renar mellan de för dem afsedda land.

I fråga om skada genom renar stadgas:

i 10 § mom. 1, att derest lapparnes renar i Norrbottens eller Vesterbottens läns lappmarker under tiden från och med den 1 juni till och med den 1 september eller i annan trakt från och med den 1 maj till den 1 oktober förorsaka skada å växande eller afskuren gröda på åker, äng eller sådana utängsslätter, hvilka antingen äro inhägnade eller, utan att vara inhägnade, är efter annat varit till höfångst brukade och dertill brukas, samt genom hässjor, diken, rödjning eller på annat sätt tydligen framträda såsom utängsslätter, skall skadan ersättas af egaren eller egarne till de renar, genom hvilka skadan skett, men att, om skadan sker å annan tid, än nyss är sagd, eller å annan utmark än utängsslätter, och lapparne i senare fallet ej egt att, då skadan skedde, med sina renar uppehålla sig å utmarken, skall skadan ersättas af renarnes egare, endast så framt den, hvilken vården om renarne ålegat, uppsåtligen eller genom grof vårdslöshet vid renarnes bevakning varit dertill vållande;

i 11 §, att der inom Norrbottens och Vesterbottens läns lappmarker eller inom den del af Jemtlands län, hvarest hemmanen blifvit skattlagda enligt den för Vesterbottens läns lappmarker före år 1873 gällande metod, slaget och bergadt hö å äng eller utängsslätter, hvarom i 10 § sägs, icke förvaras i lador, utan i stackar eller hässjor, egaren ej är berättigad till ersättning för skada, som derå förorsakats af renar, så framt ej antingen stacken eller hässjan varit försedd med sådant stängsel, som af Kongl. Maj:t blifvit förordnadt, eller skadan tillkommit med uppsåt eller genom grof vårdslöshet vid renarnes bevakning;

i 12 §, att böter till belopp af högst 40 kronor kunna ådömas lapp, hvilken uppsåtligen eller genom grof vårdslöshet vållat, att renar gjort skada, som enligt 10 eller 11 §§ skall ersättas;

i 13 §, att om i en trakt de för lapparne afsatta land äro så belägna, att de renar, som söka bete å dessa land, kunna antagas komma att, der bevakning saknas, under betestiden ströfva omkring i hela trakten, och omständigheterna i öfrigt äro sådana, att skada, som af renar göres å angränsande, den bofasta befolkningen tillhöriga egor, icke kan antagas

hafva blifvit förorsakad af renar, tillhörande andra lappar än dem, som uppehålla sig å dessa land, trakten kan förklaras skola utgöra ett *skadeersättningsområde*, inom hvilket de lappar, som der med sina renar uppehålla sig, skola i de fall, nedan sägs, vara underkastade gemensam ansvarighet för skada, som af renarne tillskyndas den bofasta befolkningens egendom; att Kongl. Maj:t bestämmer, hvilka trakter skola förklaras utgöra särskilda skadeersättningsområden, och fastställer gränserna för ett hvar af dem; och att derest inom skadeersättningsområde i Norrbottens eller Vesterbottens läns lappmarker under juni, juli och augusti månader, eller inom Jemtlands län under tiden från och med den 1 maj till den 1 oktober skada sker å egor af den beskaffenhet, hvarom i 10 § sägs, och det ej kan utrönas genom hvilkens eller hvilka renar den blifvit förorsakad, åligger ersättningsskyldigheten i viss stadgad ordning de lappar, som hafva renar inom området; dock att lapp befrias från deltagande i ersättningen, om han, förr än förlikning träffas eller dom i målet gifvits, visar, att skadan ej föröfvats af hans renar.

17 § i lagen stadgar ersättningsskyldighet och ansvar af böter till belopp af högst 40 kronor för den, som oloffigen fäller eller misshandlar lapparnes renar eller med uppsåt eller af groft vållande förorsakar, att renarne genom skrämnskott, af hundar eller på annat otillbörligt sätt ofredas på tillåtna uppehållsställen, eller söker att dem derifrån fördrifva. På sätt närmare stadgas har egare af hund att ersätta skada, som uppkommer derigenom, att hunden ofredar ren å tillåtet uppehållsställe eller skingrar renhjord, som betar å sådant ställe; och finnes äfven föreskrift meddelad om dödande af hund, som har till vana att döda renar eller ock upprepade gånger jagat renar äfven på tillåtet uppehållsställe.

I 18 § i lagen bestämmes vidare, att med lapparnes renar förstås i sagda lag icke allenast deras egna, utan ock andra renar, hvilka äro under deras vård, samt att bofaste, hvilka lemnat renar till vård åt lappar, i fråga om dessa renar hafva samma förpligtelser som lappar, hvilkas renar äro under annans vård.

Den 4 juni 1886 utfärdades äfven en lag angående renmärken, hvarigenom lapps renar skola skiljas från annans.

Redan vid lagens antagande förekommo dock anmärkningar mot densamma. Så uttalade ledamöter i det särskilda utskott, som vid 1886 års riksdag behandlade den nådiga propositionen i ämnet, att särskild lagstift-

ning angående lapparnes renbetesrätt för hvarterdera af de tre nordliga länen, Norrbottens, Vesterbottens och Jemtlands, vore oundviklig, samt att i Vesterbottens län lapparne endast under december—maj månader borde ega uppehålla sig å enskildes egor utom lappmarken eller inom de delar af lappmarken, som vid afvittring förklarats tjenliga för odling.

Vid 1891 års riksdag väcktes inom Första Kammaren en motion rörande ordnandet af förhållandet mellan de bofaste och lapparne i svenska lappmarkerna. Ett tillfälligt utskott föreslog i anledning deraf (i utlåtande n:o 16), att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t ville anhålla, det tacktes Kongl. Maj:t efter utredning till Riksdagen inkomma med förslag till de åtgärder i uppgifna hänseenden, som kunde finnas af omständigheterna påkallade för rättvisare och bättre ordnande af förhållandet mellan lappar och bofaste; men vid ärendets föredragning i kammaren den 9 maj 1891 afslogs betänkandet. Af utskottet var då framhållet, att det för undanrödjandet af den allmännaste anledningen till tvister mellan lapparne och de bofaste, den grannliga frågan om ersättningsskyldighet för skador, som föröfvades af renar på äng eller utängsslätter å hö, som icke förvarades i lador, utan i hässjor eller stackar, måtte underkastas ny pröfning för att få utredt, huruvida och på hvad sätt ändring af 11 § i renbeteslagen kunde till båtнад för såväl lapparne som de bofaste genomföras i sådant syfte, att egare till hässjadt eller stackadt hö inom Vesterbottens och Norrbottens lappmarker och de delar af Jemtlands, som blifvit afvittrade enligt den för Vesterbottens läns lappmark före 1873 gällande metod, icke skulle vara berättigad till ersättning för skada, som derå förorsakats af renar, så framt ej skadan tillkommit med uppsåt eller genom grof vårdslöshet vid renarnes bevakning (d. v. s. stadgandet om stängsel kring stackar eller hässjor skulle uteslutas.) Önskvärdheten af en dylik bestämmelse vore uppenbar af den omständigheten, att stängsel omkring höhässjor och stackar icke i regeln, särdeles då yrsnö deremot hopade sig, förmådde freda desamma från åverkan af renar, hvarigenom det å andra sidan blefve omöjligt för lapparne, äfven med den bästa bevakning, att afhålla renarne, som endast vore halftama djur, från att skada dessa i fjell och skog tätt kringspredda, lätt åtkomliga höförråd. Om de bofaste kunde förmås att för dylikt hö uppföra lador, skulle jemväl åt dem en betydlig fördel beredas med hänsyn till det högre fodervärde, som deras hö derigenom skulle erhålla. Vidare anfördes, att bestämmelsen i 17 § af lagen om böter af högst 40 kronor för den, som olofligen fälde eller misshandlade lapparnes renar, syntes böra, efter hvad som under de senare åren förefallit, i afsevärd grad skärpas, samt att, då ett tillfyllestgörande rättsligt skydd för reneganderätten icke kunnat beredas, hvarken genom renbeteslagen af den 4 juni 1886 eller lagen an-

gående renmärken af samma dag, det vore angeläget, att denna brist måtte på det sätt, som kunde finnas lämpligast, blifva så fort ske kunde afhulpen. Slutligen framhölls, att då de största hindren för upprätthållandet af ordningen och rättstillståndet i de trakter i fjellens närhet, hvarest nomadernas och de bofastes intressen ofta råkade i strid mot hvarandra, låge deruti, att dessa trakter vore ödemarker, aflägsset belägna och af ofantlig utsträckning, så måste det under alla förhållanden vara af den allra största vikt, att sådana åtgärder vidtoges, att någon effektiv polisuppsigt, åtminstone under vissa tider, kunde derstädes vara till finnandes, på det att lagöfverträdelser kunde mer än ditintills blifva befrade och de begångna brotten straffade.

I en vid innevarande riksdag inom Andra Kammaran väckt motion, n:o 208, har herr *J. A. Lundström* föreslagit, att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t ville anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta verkställa en undersökning och utredning om de missförhållanden, som förefinnas mellan lapparne och jordegarna i de trakter nedanför lappmarksgränsen, der lapparne ega att uppehålla sig under vintermånaderna, samt till Riksdagen inkomma med förslag till de åtgöranden, som kunna erfordras till ett bättre ordnande af förhållandet derstädes mellan jordegarna, å ena sidan, samt lappar och renegare, å andra sidan.

I motionen anföres hufvudsakligen, att den skada, lapparnes flyttningar åstadkommo före utfärdandet af lagen om de svenska lapparnes rätt till renbete i Sverige den 4 Juni 1886, var jemförelsevis ringa och att högst sällan renar kvarlemnades vid återflyttningen från nedre landet, men att detta förändrat sig efter lagens utfärdande, i ty att den lagstadgade rätten för lapparne att för renbete uppehålla sig i de trakter, som de efter gammal sedvana hade besökt, syntes i deras uppfattning utsträcka sig ej blott till vintermånaderna, utan till hela året, hvarför de under senaste åren vid återflyttningen till lappmarken i nedre landet kvarlemnade ett icke ringa antal renar helt och hållet utan vård, och då inga vanliga stängsel hindrade renkreaturen, så utöfvade dessa stor skada dels å ängarna, dels å rågåkrar och lindor, uppväckande stort missnöje hos den bofasta befolkningen. Mot denna öfversvämmning af renar stode den bofasta befolkningen så godt som rådlös, ty då renarne ej kunde såsom tama djur fångas och deras märken undersökas, vore det så godt som omöjligt att bevisa, hvilken renegares djur förorsakat skadan, och skulle bevisning

kunna åstadkommas, skulle i de flesta fall de sakfælde, som ofta endast vore vårdare af andras egendom, sakna tillgång till skadans ersättande.

Till följd af denna lapparnes stegrade försumlighet i vården om sina renar hade en annan förut mer sällsynt lagöfverträdelse uppkommit, i det att brotten mot 17 § i renbeteslagen ökats. Motionären anser, att antalet af de djur, som sålunda dödas, icke är ringa. Ehuru lapparne i icke ringa grad lede af dessa missförhållanden, kunde dock ifrågasättas, om icke den skada, som den bofasta befolkningen lede, och den demoralisation, hvilken möjligen genom otydliga eller ofullständiga lagbestämmelser uppkomme, vore än svårare. För afhjelpande af nämnda missförhållanden borde lapparne strängare tillhållas att under våren, medan det lättast låte sig göra, medtaga renarne från kustlandet till lappmarken, hvilket ändamål kunde vinnas antingen derigenom att nedre delen af landet t. ex. kommunvis delades i vissa beteskretsar, inom hvilka lapparne gemensamt ålades ansvara för den skada, hvilken under sommaren vållades af renar, som qvarlemnats inom området, eller ock genom föreskrift derom, att alla renar, hvilka under sommaren qvarlemnades i nedre landet, skulle under vederbörlig kontroll för egarens räkning dödas.

Denna motion öfverlemnades af Andra Kammarerna till dess andra tillfälliga utskott, som i utlåtande n:o 3 (i samlingen n:o 13) anförde:

»Såsom af motionen synes, har motionären rigtat sitt förslag endast på förhållandet mellan lappar och jordegare »a de trakter nedanför lappmarksgränsen, der lapparne ega att uppehålla sig under vintermånaderna». Han berör således blott en del af frågan om förhållandet mellan lappar och bofaste inom riket. Men då delen är beroende af det hela, och då med skäl kan antagas, att Kongl. Maj:t tager *hela* frågan i öfvervägande, om och när den af motionären framhållna delen kommer under ompröfning, anser utskottet sig böra till utredning och motivering yttra sig om frågan i dess helhet.

Det, som utskottet allra först vill framhålla och starkt betona, är det faktum, som enligt utskottets åsigt bör vara utgångspunkten för frågans bedömande, att här icke så mycket är fråga om den ene medborgarens förhållande till den andre, men fast mer en fråga om rättsförhållandet mellan *två olika folk*, af hvilket det ena sitter inne med hela magten och lagstiftar för det andra efter godtfinnande, men det andra folket har ingen enda af de sina att såsom dess målsman bevaka dess rätt och bästa. Under sådant förhållande bör den herskande stammen taga mycken hänsyn till humanitetsgrunder, då den vill lagstifta för den svaga och underlägsna lappen, som dock bör betraktas som en broder. Härtill förefinnes desto större skäl, som lappen är *nomad* på en lägre kulturgrad, hvilken nästan

med naturnödvändighet måste vika för den *bofaste* med högre kultur samt småningom tyna bort och dö. Må staten därför egna lappen sådan omvårdnad, att han, utan att förorättas, må få dö i fred.

Att lapparne äro ett i utdöende stadt folk bestyrkes deraf, att deras antal år efter år förminskas. Enligt officiella uppgifter funnos inom riket följande antal lappar:

år 1860	7,248
» 1870	6,711
» 1880	6,404
» 1886	6,112.

Denna sista uppgift lemnades till 1886 års Riksdag i sammanhang med lapplagens framläggande. Deras nuvarande antal torde ej öfverstiga 6,000.

Dernäst bör uppmärksamheten fästas derpå, att lapparne obestridd varit de förste, som tagit i besittning Sveriges lappmarker och fritt ströfvat omkring med sina renhjordar långt utanför de nuvarande lappmarksgränserna; och att de *bofaste* först i senare tider tagit land derinom. Men efter som odlingen fortgått hafva lapparne mer och mer blifvit tillbakaträngda och nu till sist hänvisade till de för åkerbruk otillgängliga fjelltrakterna i det nordligaste Sverige. Äfven ofvanför den s. k. kulturgränsen i Vesterbottens och Norrbottens län hafva nybyggare slagit sig ned långt in i fjellen, der de trängas med lapparne om betet. Här af förklaras lätt uppkomsten af konflikter emellan båda folken. När dertill lägges, att de *bofaste* delvis, lapparne oåtsporadt, fått eganderätt till lapparnes urgamla område, hafva deraf naturligtvis missförhållanden uppkommit. Lapparne kunna med skäl stödja sig på sin s. k. sedvanerätt, sin urminnes häfd. De *bofaste* åter åberopa sin eganderätt såsom laga fång, stadfast med laga dom, om hvars tillkomst lapparne först efteråt fått kännedom.

Härtill kommer ännu en sak till af stor vikt, som måste uppmärksammas, om staten vill företaga några anordningar till lappens nytta och med framgång skydda honom i hans naturliga rätt, och det är det förhållandet, att på senare tider äfven andra än lappar skaffat sig renar, som lemnats åt lappen att vakta, och hvarigenom denne lätt sjunker ned till ett fattigt legohjon på de fjell, der hans fäder lefvat frie och lycklige. Derför bör skilnad göras mellan renegande lappar och andra renegare. De senare må ej tillerkännas rätt till de undantagsförmåner, som man funnit skäligt förutse för utdöende lappfolket. Äfven för lapparne sjelfva behöfves ordning på fjellen och kontroll, att lapparne icke mottaga till vård

främmande renar till obegränsadt antal, ty derigenom sker intrång i andra lappars rätt, hvilka blifvit till samma fjell anvisade.

Hvad nu beträffar de öfverklagade oordningarna, kunna de fördelas i två grupper: den ena omfattande sådana, hvartill lapparne med sina renar göra sig skyldige gent emot de bofaste, den andra gruppen omfattande de oordningar, som orsakas af de bofastes beteende mot lapparne.

Den mest nämnvärda skada, som renarne göra, torde vara å utestående höstackar och hässjor om hösten och förvintern, samt å ängar, lindor och sädesåkrar om våren, innan de drifvas till fjellen, och om sommaren af qvarlemnade renar. Botemedlen häremot äro tydligen att söka i den rigtningen, att inga renar qvarlemnas å nedre landet under sommaren och att inga hässjor eller höstackar finnas utestående, när renarne återvända från fjellen, d. v. s. att lapparne förbindas att taga vara på sina renar, om de vilja dem behålla, och de bofaste förbindas att taga vara på sitt hö, om de vilja behålla detta. Utan tvifvel vore det till båtnad både för lappar och bofaste, om allt hö eller foder, som de bofaste skörda, förvarades i lador. Det torde förtjena tagas i öfvervägande, *om* och *i hvad utsträckning* det kan åläggas de bofaste att införa sitt hö och foder i lador vid äfventyr att icke få någon skadeersättning för skador å hö i utestående hässjor och stackar. Likaledes torde det vara skäl att taga i betraktande den frågan, om ej lapparne borde åläggas att om våren inom viss tid hafva fört alla sina renar till fjellen vid äfventyr, att de qvarlemnade renarne genom myndigheternas försorg nedslagtas och säljas för egarnes räkning.

De skador, hvartill de bofaste göra sig skyldige emot lapparne, äro förnämligast renstölder, nedskjutning af renar i afsigt att skada och skrämja, samt renarnes oroande af de bofastes hundar. Nästan alla främmande hundar jaga renar. Lapparne synas därför böra tillerkännas rätt att saklöst döda hvarje främmande hund, som jagar renar å de områden, som tillerkänts lapparne till sommarvistelse. Äfven under vintervistelsen i låglandet borde det strängeligen förbjudas att låta sådana hundar, som jaga renar, gå lösa. Renstölder och nedskjutning af renar utan afsigt att stjäla blifva ofta obeifrade i brist på bevis. Sällan nås upphofsmännen till dylika illdåd af lagens arm. Ett verksamt botemedel häremot vore utan tvifvel ett sådant lagstadgande om gemensam ansvarighet för renstöld och renskjutning efter samma grunder, som nu gälla för lapparne, att ersätta skador å de bofastes foder. Indelning i distrikt med gemensam ansvarighet torde hafva lika goda skäl för sig, då det gäller de bofaste, som då det gäller lapparne. Ty å ena sidan göres skada å hö, som de bofastes husdjur skola lefva af, å andra sidan göres skada å renar, som lapparne skola lefva af.

Icke är det väl rätt, att höet njuter större skydd än renen. Det torde därför böra tagas i öfvervägande, om ej gemensam ansvarighet bör stadgas äfven för de bofaste, att det må gå lika och rätt till åt båda hållen. Men angående denna punkt är gällande lag partisk emot lapparne till förmån för de bofaste.

Slutligen torde äfven det böra framhållas, att tillsyningsmän äro behöflige att vaka öfver lagarnes efterlefnad, ty både lappar och bofaste göra sig utan tvifvel skyldige till vårdslöshet och försummelser och till och med förbrytelser. Desse tillsyningsmän, de må nu vara s. k. lappfogdar eller andra, böra bo centralt midt emellan lappar och bofaste, att de lätt må blifva tillgänglige, när de behöfvas och deras hjälp påkallas.

Då det torde få anses utredt, att lagen den 4 juni 1886 angående de svenske lapparnes rätt till renbete i Sverige icke gjort till fyllest, men till och med gifvit anledning här och der till större och flera oordningar efter än före dess påbjudande; då särskildt stadgandena om gemensam ansvarighet för skadegörelse å foder å ena och å renar å andra sidan behöfva omarbetas; hemställer utskottet, att motionen i så måtto bifalles,

att kammaren för sin del besluter, att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhåller, det täcktes Kongl. Maj:t låta anställa undersökning om de missförhållanden, som förefinnas mellan lappar och jordegare å de trakter nedanför lappmarksgränsen, der lapparne ega att uppehålla sig under vintermånaderna, samt för Riksdagen framlägga förslag till de åtgärder, som pröfvas erforderliga till undanrödjande af nämnda missförhållanden.»

Sedan vid föredragning af utskottets utlåtande Andra Kammarerna bifallit detsamma, har jemlikt 63 § 3 mom. riksdagsordningen beslutet derom blifvit genom utdrag af protokollet delgifvet Första Kammarerna, som hänvisat ärendet till sitt första tillfälliga utskott.

Enligt hvad utskottet erfarit, har Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Jemtlands län till Kongl. Maj:t inkommit med förslag till lag angående de till nämnda län hörande lappars rätt till renbete, och har Kongl. Maj:t i remiss den 11 sistlidne februari anbefalt dess bemälda befallningshafvande att, sedan inom de socknar af länet, som af lagförslagen hufvudsakligen

beröras, såväl den bofasta befolkningen som lappbefolkningen lemnats tillfälle att erhålla del af de afgifna förslagen och öfver dem sig yttra, till Kongl. Maj:ts inkomma med de vid sammanträdena förda protokoll samt vederbörande kyrkoherdars och kronobetjenings yttranden och dervid jemväl afgifva det underdåniga utlåtande, hvartill förenämnda yttranden kunna föranleda. Förhållandet mellan lapparne och de bofaste kommer således i vissa delar att, efter en omfattande utredning, varda föremål för Kongl. Maj:ts förnyade pröfning, och det synes då önskligt, att denna pröfning samtidigt kommer att omfatta alla de anledningar till missförhållanden och tvistigheter, som förefinnas mellan lapparne och de bofaste. Utan att ingå i en närmare granskning vare sig af befogenheten utaf alla de anmärkningar, som, på sätt ofvan förmäles, förekomma mot de den 4 juni 1886 utfärdade lagar dels angående de svenska lapparnes rätt till renbete i Sverige och dels angående renmärken, eller utaf ändamålsenligheten af de förslag, hvilka af motionären eller eljest blifvit framställda i syfte af missförhållandenas afhjelpande, tvekar ej utskottet, som anser de anförda anmärkningarne utgöra ett uttryck för ett inom vissa delar af de nordligaste länen rådande missnöje med nuvarande förhållanden mellan lapparne och de bofaste, förorda att Kongl. Maj:ts uppmärksamhet måtte fästas å hvad i förevarande ärende förekommit, för så vidt motionen dertill gifver anledning; och utskottet hemställer därför,

att Första Kammaren måtte biträda Andra Kammarens beslut.

Stockholm den 13 april 1893.

På utskottets vägnar:

ROBERT DICKSON.

Herr Friherre *R. Klinckowström* har begärt få antecknad, att han icke inom utskottet deltagit i behandling af detta ärende.